

Jesus van Nazareth was een kind van zijn tijd. Hij sprak het onmiskenbare dialect van zijn streek. Hij kende geen natuurwetten zoals wij en geloofde even argeloos in wonderverhalen als ieder ander in zijn tijd.

Hij wist dat er een kracht van hem uitging, een ingrijpende invloed op ieder die met hem in contact kwam, dat hij mensen genas van hun kwalen en verlost van de demon. Zo zag hij zichzelf wonderen verrichten overal waar men in hem geloofde, waar mensen hem crediet gaven.

Als dat geloof er niet was, als mensen bevooroordeeld waren, zo van: moet je hem horen, die zoon van een timmerman, wat denkt hij wel?, dan kon hij geen wonderen doen. Hij geloofde niet zozeer in zichzelf, maar in de kracht die van hem uitging en die hij zelf noemde: de kracht, de geest van God.

Ja, Jesus geloofde in zijn eigen wonderen.

Die kracht die van hem uitging zou je misschien in aansluiting op de preek van vorige zondag kunnen beschrijven als een nog niet ervaren en waargenomen menselijke vrijheid.

Jesus was een mens vrij van angst, al zag hij op tegen zijn dood, vrij van vooroordeel, vrij van agressie, vrij van geldingsdrang en interessandoenerij, een volkomen open mens, in wiens nabijheid je jezelf hervond.

Als als je zo vrij bent, krijgt de Geest Gods, Zijn kracht de volle kans. Dan komt er een innerlijke kracht vrij, die andere mensen terughaald uit de vervreemding van zichzelf, uit die trieste ballingschap der bezetenheid.

Daarom was ook het allereerste wat hij deed: zijn leerlingen vrijmaken. Hij riep hen weg uit hun oude vertrouwde omgeving, weg uit hun nering, de visserij en het tolhuis, weg van hun familie. Hij maakte hen vrij van sociale druk, van religieuze vooroordelen, vrij van hun bezit, van de bezetenheid door hun eigendom, vrij van angst.

Zo zendt hij die twaalf, die hij uitkoos, op weg om elders, in dorpen en gehuchten, hetzelfde te doen wat zij hem zagen doen: demonen weggagen, zieken genezen en aan de mensen verkondigen: Dit is nu Gods kracht, dit is het begin van de Advent, van Gods toekomst, van zijn koningsmacht in deze wereld.

Opgewonden en vermoeid keren zij bij Hem terug. Ze vertellen wat hun overkomen is, want Gods kracht overkomt je als een verliefdheid, je kunt er niet vrijelijk over beschikken. Voortaan laten de mensen hen niet meer met rust. Jesus schrijft een rust-pauze voor: even uitblazen, even op adem komen, even opladen.

Zo begint het verhaal van de wonderbare spijziging, een pauze-, een intermezzo-verhaal, fantastisch en daarom voor ons: ongeloofwaardig.

We hebben al eens eerder geprobeerd het verhaal verstaanbaar te maken en zijn geloofwaardigheid voor ons terug te geven door te zeggen:

Lieve mensen, denk er om: het wonder gebeurt niet aan het brood, maar in de harten van die mensenmenigte. Zij zagen Hem het weinige wat Hij zelf had, breken en verdelen, niets hield hij voor zichzelf en de zijnen, het wonder van de spontane distributie, vermenigvuldiging door deling. Zo moeten ook wij doen: alles broederlijk bijeenleggen en dan verdelen naar ieders behoefte, de droom van communisme avant la lettre.

Dan is er genoeg voor heel de hongerende mensheid.

Ook dat is een boodschap, maar geeft geen afdoende verklaring van die 12 manden met overgebleven brood. Wij proberen wel het miraculeuse van het verhaal zoveel mogelijk weg te praten, maar daardoor verliest het verhaal ook veel van zijn kracht.

De eerste gelovigen hebben dit verhaal ongetwijfeld ademloos aanhoort, zij hebben zich nooit te vraag gesteld: Zou dat nu echt gebeurd zijn? Zij kenden die twijfel niet, onze twijfel niet, want alles kon, ook dit. Het is niet belangrijk wat er precies gebeurd is, maar water van hem verteld werd. Daar gaat het om.

Het verhaal heeft iets te zeggen, iets te verkondigen.

Dat is deze boodschap - nog even afgezien of zij ons raakt -: in Jesus van Nazareth is de Messias gekomen, zijn alle verwachtingen van eeuwenher vervuld. Hij is niet zo maar een mens, een zoon van mensen, van Joseph en Maria, maar hij is DE MENS, de Mensenzoon, hij is de levende ideale mens. Droom en werkelijkheid vallen in hem samen. Gods advent, Gods toekomst is nu heden, hier is God bezig. Nu richt God het beloofde feestmaal aan, de tafel van overvloed voor allen die God crediet geven samen met

Diegenen die God hun hele leven crediet gegeven hebben, Abraham, Isaak, Jacob, de aartsvaders en profeten. Het gaat dus in dit wonderverhaal over de Messias en heel in het bijzonder over deze Jesus van Nazareth uit het halfheidense gebied der onkerkelijkheid, Galilea, waar de mensen verloren lopen, waar kerkelijke instituties hebben afgedaan, waar een priester of schriftgeleerde uit Jerusalem geen voet aan de grond krijgt, maar Jesus, de man uit hun midden, wél. Ze lopen hem in drommen achterna als schapen hun herder. Ze zijn bereid hem te volgen in het ongewisse, in de woestijn zoals hun vaderen Mozes volgden, weg uit de zekerheid der slavernij, zomaar de vrijheid tegemoet met hem, hun herder, als enige orientatiepunt.

En dat tot mateloze ergernis van het Joodse Rome, Jersualem, bakermat en bolwerk van religieuze zekerheid en onvrijheid.

In Jerusalem worden profeten vermoord, ook deze Jesus van Nazareth, maar na zijn terechtstelling leefde Hij meer dan daarvoor.

Toen de leerlingen na Pinksteren bijeenkwamen in de huizen der gelovigen om zijn gedachtenis te vieren, begonnen zij te vertellen van hun Jesus, die man uit Galilea, kwamen zij niet meer over hem uitgepraat.

Dan vertelden zij over Jesus van Nazareth de van ouds bekende verhalen van Mozes en Elisa, van Mozes die het volk wegvoerde naar de woestijn, het onbekende avontuur tegemoet en hen daar te eten gaf, niet Mozes, maar God wiens profeet hij was; van Elisa (Eliseus), de legendarische figuur in wie de geest van Elia was, ook zo'n Gods reus. Wat Elisa kon, dat kon hún Jesus in overtreffende mate. Zo vertelde de legende - wat gelezen moet worden - dat Elisa 100 mensen te eten gaf met 20 broden en nog bleef er over, maar Jesus deed het maar met 5 broden en niet 100, maar 4000 man en het overschot was 12 manden. Die schaalvergroting kwam omdat zijn leerlingen wég van hem waren, omdat hij zo uniek was dat zelfs Mozes en Elisa tot dwergprofeten verschrompelden in vergelijking met hem.

Visioenen van profeten en de paalmist werden in het onderricht tot verhalen over Jesus. Hoor de psalmist in psalm 23: De Heer is mijn herder, het zal mij nooit aan iets ontbreken, hij brengt mij naar grazige en groene weide...Gij nodigt mij uit aan uw tafel en allen die tegen mij zijn, moeten het aanzien dat Gij mij bedient. Zo'n gebed werd in de mond der leerlingen tot verhaal over Jesus, die die menigte ziet en bewogen is omdat zij zijn als schapen zonder herder, hij leidt hen uit, doet hen neerzitten in het groene gras - want dat stond in de psalm - en geeft hen te eten.

Bijeen voor het breken van het brood wordt het verhaal dan geaktualiseerd, het gebeurt niet "in die dagen", maar hier en nu aan hen, aan deze gemeente bijeen in geloof en gebed en het verhaal gaat verder in een Eucharistische bewoording:

Jesus nam het brood, sloeg zijn ogen ten hemel, sprak een dankgebed uit en brak het en gaf het aan zijn leerlingen om het bij de mensen te brengen.

Het verhaal geschiedt terwijl het verteld wordt. Want het gaat tegelijk over een historische mens, de zoon van Joseph en Maria en over de eeuwige mens, De mensenzoon, de zoon van Adam. Soms zegt men wijsneuzig: Adam en Eva hebben nooit bestaan, hé?

Het enige antwoord daarop is: Nooit bestaan? Ze bestaan nog steeds in man en vrouw.

Als iemand mij zou vragen: Is dit wonderverhaal van de wonderbare ^{spijszorg} dus niet echt gebuerd, is het een verzinsel, dan is mijn antwoord: Lieve mensen, het gebeurt

nog iedere zondag hier in de kerk. Wij zijn die menigte als schapen zonder herder, wij die Jesus daarom achterna lopen de vrijheid en het ongewisse tegemoet. Wij komen hier om Hem te horen en hem aan te raken. Voor ons dekt hij die tafel van overvloed, die

tafel van een. Dat is niet onze welvaartstaat, waarvan de hongerende mensheid de kruimels krijgen toebedeeld. Neen, elke zondag zitten hier ruim 900 mensen in de kerk, mensen die honger hebben en kinderen die niet willen eten. Die horen er ook bij.

Wij breken hier het brood, het brood van Jesus' leven, samengevat in dat hele kleine boekje, 4 Evangelien, 4 broodjes, maar als wij het voor U breken en uitdelen en U

eet ervan, blijft er altijd meer over dan wij breken en delen en vieren.

Evenals de Galileeërs hebben wij in hem de mens ontdekt, de man van onze dromen, in wie alle menselijkheid, alle vrijheid aanwezig is, waarin wij Gods kracht ervaren.

Wij komen hier om hem te ontmoeten, zijn leven tot vlees en bloed in ons te maken, want hij is niet ons verleden, maar onze toekomst, onze Advent.

Zo komen wij langzaam tot onszelf, terug uit de vervreemding, uit de bezetenheid door demonen en de machten der aarde, hervinden wij de zin van ons bestaan, gaan wij ons

eigen brooddelen en breken om hongerigen te spijzen. Als God ons thuisbrengt uit onze ballingschap, dat zal een droom zijn. Dan zegt de wereld: Hun God doet wonderen...